

Večernik

Leto III. (X.), šte. 43

Maribor, četrtek 21. februarja 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Ruben pri poštnem št. 200 v Ljubljani št. R. 409

Volja mesečno prejeman v spravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom po 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglas po urbi

Oglas sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 6

Nov mrzli val prihaja

VREMENSKE OPAZOVALNICE NA POUVEDUJEJO NOV MRZLI VAL, KI SE BLIŽA OD SEVEROVZHODA.

BEOGRAD, 21. februarja. Tukajšnji meteorološki zavod napoveduje nadaljno padanje temperature. Iz severovzhoda prihaja nov mrzli val, ki bo pritisnil zopet na 25 stopinj pod ničlo. Nov mrzli val je že čutili po vsej državi in je danes temperatura povsod znatno padla.

DUNAJ, 21. februarja. V večjem delu Avstrije se je pojavil nov mrzli val. Nocoj je bila temperatura 26 stopinj pod ničlo.

LJUBLJANA, 21. februarja. Ponoči je v Sloveniji zopet pritisnil mrz. ki je dosegel ponekod 20 stopinj pod ničlo, na Dolenjskem celo — 24. Pro-

met na železnicah v Sloveniji se sicer počasi normalizira. Iz zapadne smeri prihajajo vlaki precej redno, iz beograjske smeri pa še vedno z velikimi zamudami, ker vladajo na jugovzhodu snežni zameti. Mariborski vlak je prispel davi v Ljubljani z enurno zamudo. Vest, da je z današnjim dnem vzpostavljen celokupni promet in da vozijo tudi radi zadnjih ovir ukinjeni vlaki, ne odgovarja dejstvu. Vlaki, ki so bili reducirani 13. t. m., ostanejo tudi še nadalje reducirani, ker železnice še nimajo zadostnih zalog premoaga.

Beograjski potresni zavod je izdal o dogodku sledeče poročilo:

»Nocoj, ob 0^h 4' 12" je bil zabeležen precej močen potres, čegar epicenter je oddaljen od Beograda 90 km južno. Posebno močno so čutili potres v Milanovcu. Potres se je ponovil ob 8.15 in 9.35. Gre za serijo potresov, ki so posledica potresne katastrofe l. 1927. Takrat močno razmazane zemeljske plasti se sedaj sesedajo, kar povzroča večje sunke. Taki sunki se bodo še ponavljali.

BEOGRAD, 21. februarja. Centralni odbor Rdečega križa je danes razdelil darove, zbrane zadnje čase za stradalno prebivalstvo. Ljubljanskemu odboru je bilo za Slovenijo nakazanih 25.000 Din.

Delovanje Studijske knjižnice v preteklem letu

Dne 1. februarja je bila seja kuratorija mariborske Studijske knjižnice, na kateri je ravnatelj Davorin Žunkovič obširno poročal o delovanju v preteklem letu. Naj sledi tu nekaj podatkov!

Knjižnico (oziroma njeno čitalnico) je obiskalo 10.232 oseb (l. 1927 — 9309). Na dom se je izposodilo 11.554 knjig. V čitalnici uporabljane knjige niso upoštevane, ker se o tem ne vodi posebna evidenca. Na razpolago je bilo v čitalnici 110 revij in časopisov, ki so deloma naročeni, deloma pa jih oskrbuje Zgodovinsko in Muzejsko društvo; 26 uredništev pošilja svoje liste brezplačno.

Mestna občina, ki daje na razpolago prostore, luč in kufrava ter plačuje osebe (3 uradnike in 1 slugo), je razen tega določila za knjižnico sledečo dotacijo: 36.000 Din za nabavo knjig in revij, 8000 Din za vezavo, 14.000 Din za opremo in vzdrževanje prostorov (4 dvorane in 2 stranska prostora). Lastni dohodki, t. j. izposojnina od 462 izposojevalcev, so znašali 13.768 Din.

Razveseljivo znamenje, kako se javnost zanima za knjižnico, je dejstvo, da je bilo tekom lanskega leta darovanih 597 del, med njimi nekatera z lepo vrednostjo. Imena darovalcev se pričbujejo polletno v tukajšnjih listih. Kot poseben dar je prejela knjižnica 500 Din od bivšega min. predsednika, sedanjega prometnega ministra g. dr. Korošca.

Knjižnica se je pomnožila za 1331 del (l. 1927, za 1467). Vezanih je bilo 806 knjig. V četrto dvorano se je namestilo veliko dvostransko stojalo.

V »Časopisu za zgodovino in narodopisje« je bibliotekar J. Glaser priobčil zgodovino Studijske knjižnice, in sicer od njenih početkov do l. 1926.

Z letošnjim letom se bo opremil s stolji del čitalnice, zato se je moral vsem društvom, ki so doslej tam gostovala, s 30. junijem t. l. odpovedati uporaba knjižničnih prostorov. Od 1. julija naprej čitalnica tudi pod nobenimi pogoji ne bo več na razpolago za razne prireditve, ki se vrše v sosednji veliki dvorani.

Dve beli vrani med Madžari

Nedavno je v Bratislavi izšla v madžarskem in slovenskem jeziku knjiga dveh odličnih madžarskih publicistov Suranyja in dr. A. Varadija, ki dokazuje, da se je pričelo med Madžari samimi v pogledu na madžarsko manjšinsko politiko in revizijo trianonske pogodbe pojavljati iztreženje. Dasi je knjiga pisana predvsem z omenom na madžarsko manjšino v Českoslovaški republiki, je vendar zanimiva njena vsebina tudi za naše razmere, ker oficijelna Madžarska s svojimi zahtevami in reviziji trianonske mirovne pogodbe stremi tudi po zopetni priključitvi velikega dela današnje Jugoslavije deželam krone sv. Štefana.

Madžarska publicista predvsem na podlagi čistih madžarskih virov (Deak, Kossut, Jaszi, Kernany, Kristoffy itd.), na podlagi spisov cele vrste madžarskih politikov in političnih pisateljev dokazuje, da je brezobzirno odkritosrčnostjo razkrivata madžarski zacijsko politiko, ki je — brez ozira na nasvete najboljših Madžarov in brez ozira na interese naroda — vodila ogrsko državo v neizogibno katastrofo.

Težišče knjige pa leži v onih delih, kjer je govora o položaju madžarstva po vojni. Madžarska publicista dokazuje, da je tudi Madžarska v povojnih mejah sposobna življenja in razvoja, da pa mora nove razmere razumeti in voditi realno politiko. Uničevalno razdirata oba publicista legendo o geografski in gospodarski enoti Velike Madžarske, ki je neizogibno že od l. 1867 začela propadati, ter zahtevata od svojih bratov, naj opuste romantične politične kampanje ter se naj zavedajo, da maloštevilnost kakega naroda še ni niti pogreška niti nesreča. Desetmilijonska nova Madžarska lahko pomeni za kulturo Evrope več nego je pomenila dvajsetmilijonska predvojna Ogrska. Predpogoj pa je, da se nova Madžarska povrne k demokratičnim idealom, da opusti imperialistično in hegemonistično politiko, ki ji lahko nastane zopet usodepolna, ter da išče zблиžanja s srednjeevropskimi sosedi.

Obširno se bavi madžarska publicista tudi s položajem madžarskih manjšin, zlasti v Českoslovaški, pa tudi drugod. Na te manjšine se obrabata z odkritimi odločnimi besedami in jim priporočata naj grade svoj novi položaj na realnih podlagah. Namesto da vedno znova odpirajo svoje rane in tožijo svetu svoje bolečine, naj se posvetijo zdravi politiki izpopolnjevanja svojih kulturnih in gospodarskih dobrin. Podrobni študij dejanskega položaja madžarskih manjšin ne potrjuje niti odlašati niti se posiljati v svet. Madžari v Českoslovaški in tudi v drugih državah imajo veliko možnost, da se izžive politično, kulturno in gospodarsko. Ako se kjer-

Odnosaji med državo in posameznimi cerkvami

REGULACIJA MATERIJALNEGA VPRAŠANJA MED CERKVAMI IN DRŽAVO. — INTERKONFESIJONALNI ZAKON.

BEOGRAD, 21. februarja. O ureditvi odnosajev med državo in posameznimi cerkvami se doznavao sledeče podrobnosti:

Kodifikacija odnosajev do posameznih veroizpovedi se bo vršila v dveh smereh. Posamezni zakoni bodo regulirali odnosaje cerkev do države, specialni pa odnosaje med posameznimi cerkvami. Takozvani verski zakoni bodo v prvi vrsti regulirali materialno vprašanje med cerkvami in državo. Ni še definitivno določeno, kako bo to rešeno, prevladuje pa mišljenje, da bi bilo najbolje, če bi država dala vsako leto pavšalno vsoto posameznim cerkvam, tako da bo cerkev sama skrbela za duhovnike in nameščen-

ce. To bi tudi najbolj odgovarjalo načelu cerkvene avtonomije. Posamezni verski zakoni bodo morali urediti duhovno oblast cerkve, zlasti na področju bračnega prava. To vprašanje spada sicer v področje splošnega državnega zakona, vendar pa bo tudi regulirano z verskim zakonom, ker bo tudi v bodoče verski brak osnova bračnega prava, dočim bo civilni zakon uveden samo fakultativno. Interkonfesionalni zakon bo uredil vprašanje odnosajev med posameznimi cerkvami, vprašanje mešanih brakov, versko pripadnost otrok, vprašanje pokopališč, odnosaje priznanih cerkev z nepriznanimi in vprašanje verskih svečanosti in manifestacij.

Državni proračun

BEOGRAD, 21. februarja. V petek bo v finančnem ministrtvu končna konferenca finančnega ministra s posameznimi resornimi ministri o proračunu. Tekom prhodnjega tedna bo izvedena definitivna redukcija proračuna, ki bo nato predložena ministrskemu svetu. Proračun bo sestavljen docela realno. Finančni zakon bo vseboval samo določbe, ki se tičejo res finančnih zadev. Pri sestavi proračuna je finančni minister upošteval zakon o vrhovni državni upravi, s katerim bodo znatno reducirani izdatki. V proračunu bo posvečena posebna pozornost odstranjevanju ovir dotoku tujega kapitala. Sporedno s tem bo izvršena tudi izprememba državnega računovodstva, ki bo poenostavljeno. Finančni minister hoče povečati in zagotoviti popolno likvidnost državne blagajne. Šele, ko bo to urejeno in bo onemu-

gočeno nadaljno vmešavanje privatnikov in domačega kapitala, ki je imel v partizanski upravi odločilno besedo, bo pozvan tuj kapital, da sodeluje pri konsolidaciji notranjih razmer v naši državi. Posojila se bodo sklepala šele potem, ko bo mogla naša država predložiti čiste račune in izkazati zanesljive državne dohodke.

Potres v Milanovcu

BEOGRAD, 21. februarja. Ponoči je bilo v Milanovcu in okolici zabeleženih več močnejših potresnih sunkov. Prvi je bil kmalu po polnoči, sledila pa sta v večjih presledkih še dva. Prebivalstva se je polastila velika panika. Kljub mrazu in snegu so ljudje zbežali iz hiš in prebili noč na prostem. Pomirili so se šele proti jutru, ko so videli, da potres ni povzročil nobenih poškodb.

koli pokažejo v tem pogledu pomanjkljivosti, je to le posledica brezumne šovinistične politike madžarskih manjšin. Madžarske manjšine po mnenju tujih publicistov doslej niso vodile pozitivne politike, ampak so se izčrpale v oplakovanju minole slave in se v politiki ne vodah budno poštanskega revizionizma.

V razpravi vprašanja, kakšno politiko naj vodi madžarske manjšine v očelod revizionističnim strankam, njem oficijelna Madžarska zavrežato

madžarska publicista z vso odločnostjo revizionizem iz dveh razlogov: ker bi v slučaju revizije pripadlo Madžarski le jedro madžarskih manjšin v Českoslovaški in drugod, dočim bi ostali raztreseni deli v drugih državah brez vsake opore, in drugič: ker dosedajni nesocialisti, nacionalno in versko intolerantni režim na Madžarskem ne more tem manjšinam nuditi nobenega izboljšanja. Kaj je boljše vprašanje: priznati ali da se Madžarska poveča za par tisoč kvadrat-

nih kilometrov in pridobi par tisoč madžarskih duš, ali pa da more nekaj milijonov Madžarov, živečih izven mej Madžarske, izkorističujoč manjšinske pravice, govoriti in razvijati svoj jezik, svojo kulturo, svoje madžarstvo?

Kakor vidimo iz teh kratkih podatkov, se misli obeh madžarskih publicistov zdrave realne. V Madžarski sami nista ostala pač še precej osamljena, ker tam še vedno prevladuje šovinistični del revizionistov.

Kako je v Verhojansku pri 60 stopinjah mraza

IZ PRIPOVEDOVANJA ŠVEDSKEGA SVETOVNEGA POTNIKA SIWERSA.

Znano je, da najbolj mrzla točka na zemlji ni Severni ali Južni tečaj, kakor bi bilo pričakovati, ampak ono sibirsko ozemlje, čegar upravno središče je mesto Verhojansk. Ker preživljamo letos najhujšo zimo poslednjih stoletij, bo gotovo zanimalo, kako žive Verhojanci pri mrazu, ki je vsaj za polovico večji kakor naš sedanji. Švedski svetovni potnik Henrik Siwers, ki je bil vsled boleznih prisiljen, da je ostal vso zimo v Verhojansku, pripoveduje o tamkajšnjem mrazu sledeče:

»Na svojih potovanjih križem sveta sem prišel mnogokrat v najbolj oddaljena človeška bivališča na severni zemski polobli. Poznal sem strašno zimo v Aljaski in na severu Kanade, bil sem na Grönlandiji in na Spitzbergih, toda mraz, katerega sem doživel v teh deželah, je bil prava toplota v primeri s strašno zimo v Verhojansku. Priznati moram, da so sneženi viharji na severu Kanade naravnost strašni, kljub temu se pa ne dajo niti oddaleč primerjati s tihim mrazom v Verhojansku, ki pa leži šele na meji najbolj mrzlega sibirskega ozemlja, ki se razteza od tega mesta proti severovzhodu.

Bolezen, ki me je bila prisilila, da sem ostal v Verhojansku do novembra, me je bila zapustila; premagal jo je moj zdravni in močni organizem, zato sem hotel nadaljevati svojo pot. Noči so bile res izredno mrzle, toda dnevi so bili še nekako znosni, zato se potji nisem strahil. Določil sem, da odpotujem dne 5. novembra proti jugu, čeprav so me moji gostitelji pred tem na vse načine svarili. Dne 4. novembra popoldan se je nenadoma zagrnilo nebo s črnimi oblaki in pričelo snežiti tako na gosto, da ni bilo videti preko ceste. Dasiravno je bilo snežilo prvič že v septembru in je tudi pozneje večkrat naletaval sneg, se mečava jesenskih dni ni mogla primerjati s tisto dne 4. novembra. Temperatura se je sukala od 15 do 20 stopinj Celzija pod ničlo. V treh dneh je zapadlo do dva metra snega. Bolj nizke lesene hiše v stranskih ulicah so bile skoro do streh zasute v snegu in vso neskončno severno sibirsko plan je pokrivala bela snežena odeja. Da se v takem vremenu nisem odpravil na pot, je razumljivo; čakal sem, da mečava poneha in da sneg zmrazne. Moji gostitelji so se tem mojim nadam na tiljem smejali, ker so vedeli pač predobro, kaj pride.

Ko je naposled mečava res ponehala in se je nebo zjasnilo, je padla temperatura od večera do jutra na 30 stopinj in je še vedno padala. V par dneh smo imeli že 40 stopinj Celzija pod ničlo. Moj gostitelj je zapahnil hišne duri in jih zadelal z medvedjimi kožami, kakor zadelal jazbec svojo luknjo predno leže k zlim skemu spanju. Nebo je bilo tako jasno kakor smaragd, a od zemlje je vidno nihtel silen mraz. Temperatura je padla že na 46 stopinj pod ničlo in je padala še vedno. Do decembra je dosegla 50

stopinj, do božiča 55, do Novega leta 60, a v januarju in v februarju je bilo nekaj dni, ko je padla na 65; nekega dne smo izmerili celo 68 stopinj. In pri tem ni bilo ves čas nobenega vetrička!

Mesto je že v novembru izumrlo; prehod od hiše do hiše je bil nemogoč; le tu in tam so prebivalci zapustili svoja zavetišča in stopili na zmrzjeni sneg, to pa samo takrat, če je bilo res neobhodno potrebno iz hiše. Sicer so se tiščali Verhojanci doma. Pri mojem gostitelju smo bili kakor v medvedovem brlogu. Ležali smo pod odejami toplih kož na velikanski peči, katero smo zakurili samo vsak teden po dvakrat ali trikrat, kajti bila je zgrajena tako, da je neverjetno dolgo ostala topla. Ker so bila vsa vrata in okna skrbno zadelana in ker je bila hiša narejena iz debelih lesenih brun, je držala toploto, da se je le prav malo izgubilo. Dočim smo se do Božiča še precej kretali po hiši, smo od tedaj dalje pa do marca skoro ves čas ležali na peči; tudi samovar je bil stalno topel. Nikdar v svojem življenju nisem toliko preležal, kakor v Verhojansku in nikdar nisem popil toliko čaja, kakor tam.

Ko nam je nekoč zmanjkalo tobaka — kriv sem bil jaz, ker si ga nisem preskrbel — sva se z gospodarjem napotila ponj. Odprla sva in odmašila hišna vrata in po snegu, ki je bil zmrtzen in trd kakor kamen, odšla po ulci. Bilo je 60 stopinj mraza. Obleženi sem bil v celo garnituro oblek in povrh sem imel še težak sibirski kožuh in kapo preko ušes, toda mraz mi je kljub temu slihl do kosti. V obraz, kolikor ni bil pokrit, me je peklo kakor da bi me žgal z razbeljenim železom in zrak je bil tako mrzel, da me je dušilo. Tista pot tja in nazaj, dasiravno kratka, je bila tako strašna, da jo bom pominil vse življenje. Mojemu gospodarju, ki je bil takega mraza vajen, seveda ni bilo tako težko, a tudi on je trepetal.

Da zamorejo Verhojanci kljubovati taki zimi, je mogoče samo zato, ker so njihove hiše in peči temu primerno zgrajene, ker so oblečeni silno močno in ker vso zimo takorekoč prešpé. Na zimo se pa tudi temeljito pripravijo: preskrbijo si že v jeseni vsa potrebna živila, drva in sploh vse, kar rabijo in se potem do pomladi navadno ne ganejo iz hiše. Šele tedaj, ko zavejejo južni vetrovi in odneha strašen mraz, odprejo svoje s kožami obložene dveri in se prikažejo na ulicah. Takrat je Verhojansk podoben oživelemu mravljišču; ljudje se obiskujejo, pozdravljajo in šele tedaj doznajo, če je soseda slučajno vzela zima.

Kljub temu so Verhojanci krenki in zdravi ljudje; prehlajenja ne poznajo in dočakajo navadno visoko starost. Bolj kakor strašen mraz jim škoduje poletna vročina in karakteristično je, da je tam poletje čas smrti in ne zima, kakor v Evropi.

Boj proti poplavam.

Ministrstvo javnih del je radi nevarnosti poplav, ki lahko nastanejo po eventualnem naglem nastopu južnega vremena, izdalo vsem gradbenim direktorjem v državi ukaz, da posvečajo posebno pažnjo vsem večjim, zlasti lesenim objektom ob rekah ter pravočasno organizirajo delavske oddelke s potrebnim orodjem, ki naj pod nadzorstvom strokovnih organov med kretanjem ledu ukrenejo vse potrebno za zaščito ogroženih objektov. Gradbene sekcije morajo pravočasno skrbeti za potrebni rezervni material, da lahko poškodovane objekte takoj popravijo, in čimprej obnovijo eventualno prekinjeni promet. Škoda, ki bi nastala radi naraščanja vode na cestah, mostovih itd., naj se s pomočjo letučih oddelkov s forsiranim delom takoj popravijo, da promet ne bo trpel zaradi dolgotrajajočih prekinitev.

Pregled avtomobilnih taksijev.

V soboto 23. tm, ob pol 10. dopoldne se bo vršil na Slomškovem trgu oblastveni pregled avtomobilskih taksijev iz mesta in okolice. —

Marihorski in dnevni drobiž

Darovi za pomožno akcijo mariborske občine

Za pomožno akcijo mariborske mestne občine v omiljenje bede revnih Mariborčanov je prejelo uredništvo »Večernika« poleg že izkazanih darov še sledeče: Dr. Hugon Róbič Din 500, dr. Lipold Din 100, mariborski skavti v počastitev spomina Dimitrija Lavrenčiča Din 100, prof. Josip Šilih Din 40, skupaj Din 740. Prej izkazanih Din 1070, skupaj Din 1.810.

Mestni magistrat pa je prejel direktno dosedaj skupno Din 10.520 in vrh tega še precej življenskih potrebščin, ki so jih darovale razne tvrdke.

Preložitev porote.

Ker je malo verjetno, da bi dobilo mariborsko okrožno sodišče v doglednem času dovolj kuriva, je moralo predsedništvo preložiti pomladansko porotno zasedanje, ki bi se imelo pričeti 4. marca, na ponedeljek dne 2. aprila.

Napoved pomladi?

Včerajšnja sredi je bil zanimiv dan iz naše visoko zasnežene prirode. Kdor se ne tišči samo centralnih mestnih ulic in cest, je mogel opaziti pravcati prevrat v življenju naših ptičkov. Dočim so se doslej te drobne živalice stiskale vse premražene in brez vsakega glasu pred človeškimi bivališči, so pričele včeraj zjutraj kakor na dogovor žvrgoleti in gostoleti, dasiravno je pritiskal še hud mraz. Da le ne bi bilo prenačljeno to oživljenje ptičic-pevk! — Lepega glogovega belnčka nam je prinesel v uredništvo trgovec in hišni posestnik g. Josip Sulič, ki ga je ujel v svoji sobi. Najbrž je bila prinešena na drvah od nekega buba, iz katere se je v posodi za kurivo poleg peči razvil včeraj metuljček. — Pač prve znanilke bližajoče se pomladi!

Čaj za železničarje tudi na koroškem kolodvoru.

Kakor za železničarje, ki vrše službo na glavnem kolodvoru, tako je Udruženje narodnih železničarjev izposlovalo pri železničarski nabavilni zadrugi brezplačen čaj tudi za osobje, ki je zaposleno na koroškem kolodvoru. Čaj s kruhom dobivajo železničarji trikrat dnevno po 150 skodelic, ki ga iz naklonje nosti pripravljajo gospe Mohorko, Vidic, Krajnc in Goršič, dočim je kuhinja na glavnem kolodvoru prevzela restavracija Mayer.

Naval na kuhinjo čaja.

Javna okrepčevalnica na Glavnem trgu je razdelila v terek mariborskim revnejšim slojem rekordno število porcij kruha in vročega čaja. Nič manj kakor 2520 komadov kruha in 3050 skodelic čaja so dobili najpotrebnejši naši somoščani. Včeraj je bilo razdeljenih 150 tam približno enako porcij. Druga okrepčevalnica v Krekovi ulici je razdelila včeraj okrog 500 porcij. Kakor je videti, je v Mariboru hujši naval na okrepčevalnice nego v Ljubljani. Ker se oglasi v kuhinji večkrat tudi kak revček, ki prosi za več porcij likratu, češ da ima doma bolne starše, brate ali sestre, pošljejo tu in tam domov pogledat skavte, ki ves dan pomagajo pri obeh kuhinjah. V večini slučajev se res ugotovijo primeri velike rodbinske bede, ko leži po več ljudi bolnih, ki morajo priti pač prvi v poštev pri tej javni podpori. —

Učenci in učence drž. realke v Mariboru, ki stanujejo v mestu, naj se polnoštevno udeležijo pogreba umrlega učenca III. b razreda: Dimitrija Lavrenčiča. — Pogreb bo v petek 22. t. m. ob 16. uri od hiše št. 13 v Slovenski ulici. — Ravnatelstvo. —

Pogreb zasebnika g. Antona Mišavca bo jutri, v petek, dne 22. t. m. ob pol 15. uri in ne kakor je bilo pomotoma v »Jutru« objavljeno, v petek ob pol 17. uri.

Nova pridobitev v avtobusnem prometu z okolico.

Podjetnik Franc Senekovič je nabavil za prevažanje potnikov iz Maribora v Gor. Sv. Kungoto nov avto tipe »32« — Torino-Fiat za ceno 220.000 Din. Avto je najmodernejšo opremljen ter ima 32 sedežev na razpolago. Te dni dospe na našo carinsko mejo in bo takoj postavljen v promet. —

Iz avtobusnega prometa.

Na glavni cesti proti Konjicam se je sneg že toliko polegel, da je danes mestno avtobusno podjetje moglo obnoviti reden promet Maribor—Slov. Bistrica. — Tekom popoldneva bodo preizkusili cesto do Konjic na eni in do Selnice ob Dravi na drugi strani ter poskušal vzpostaviti zvezo tudi z imenovanimi krajema. —

15 stopinj pod ničlo

imamo zopet enkrat za spremembo. Četudi smo bili vajeni še hujšega mraza, vendar nas z ozirom na precej toplo vreme zadnjih dni ta sprememba kaj neprijetno dirne. Tudi ivje smo imeli, a na mostovih in v odprtih ulicah brije, da imaš vt's kakor da ti je kdo »poštucal« nšesa. Sicer pa upajmo, da je ta pritisk mraza predznak velike spremembe na bolje.

Trgovstvo in združništvo.

V trgovinski register mariborski sta se vpisali tvrdki Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru, čije sedež je bil doslej v Ljubljani, in pa Delniška trgovska in industrijska družba Hartner v Murski Soboti, ki je bila doslej vpisana v Ljubljani. — V združni register so se vpisale na novo: Hmeljarna v Marenbergu, r. i. z. o. z.; Kreditna zadruga državnih uslužbencev, r. z. z. o. z. v Mariboru; Zadruga drž. uslužbencev za nabavo stanovanj v Mariboru r. z. z. o. z.; Vinarska posretno: Hmeljarna v Marenbergu, r. z. z. o. izbrisali sta se zadrugi Posojilnica za občine Činžat, Kumen, Rdeči breg in trško občino Sv. Lovrenc ter Stavbena zadruga Sokolski dom v Središču, ker je njuna likvidacija zaključena. —

Nagrajeni dijaki.

Uredništvo »Dijaškega koledarja« razpisuje vsako leto nagradne natečaje za risbe, slike in druga taka primerna dela in naloge. Tega tekmovanja se udeležujejo dijaki in akademiki iz vseh krajev Jugoslavije. Letos je prejelo uredništvo Dijaškega koledarja nepričakovano mnogo del iz najrazličnejših šolskih strok. Ocenjevalni odbor je po zaslišanju strokovnjakov-poročevalcev priznal 5 glavnih nagrad učencem ljudskih šol in 28 glavnih nagrad dijakom in akademikom. V Mariboru sta dobila kot glavno nagrado Ivan Boštjančič pisalno garnituro Penkala, Ivo Šoštarčič, sin trgovca Ivana Šoštarčiča, pa zlato nalivno pero. V Ljubljani sta bila nagrajena dva dijaka, iz vse slovenske province pa le dijakinja Ljubica Popovič iz Slov. Bistrice. Tolažljivi h nagrad pa je bilo razdeljenih cela vrsta. Koledar prinese slike vseh dijakov, ki so dobili glavno nagrado. —

Žrtev svojega poklica.

56 letna raznašalka listov, Fani Kovač, je pri znanl Gambrinovi restavraciji tako nesrečno padla, da si je nalomila nogo v desnem členku. Rešilni oddelek je ponesrečenki nudil prvo pomoč ter jo odpremil v bolnico. —

Občni zbor pevskega društva »Luna« se bo vršil v nedeljo 24. t. m. v gostilni Vombek ob 14. uri po običajnem sporedu. Člani in prijatelji vabljeni. — 359

Nosečim ženam in mladim materam

pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega delovanja želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za ženske so preiskusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 2098

V menažeriji.

— Na, veste kaj, tole pa že ni cebra!
— Pač, pač! Toda žival se je v božji naravi vedno tako rada drgnila ob gumijasto drevo, da si je lepo vse proge izradirala...

Miss Vatikan.

Tine: »Dobili smo novo državo — pa peževo!
Bine: »Prihodnje leto bo treba to za mednarodni konkurz lepote voliti tudi miss Vatikan!
—

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Nedelja, 24. februarja ob 15. uri »Lumpacij-vagabund«. Ljudska predstava po globoko znižanih cenah. — Ob 20. uri »Adieu Mimi«. Znižane cene. Kuponi.

Ponedeljek, 23. februarja. Zaprtó.
Torek, 26. februarja ob 20. uri »Romeo in Julija«. Premijera, ab. A.

Nedelja v marib. gledališču. Ker se je gledališču zopet posrečilo dobiti premog, se bosta vršili prvi dve predstavi v nedeljo, 24. februarja, in sicer popoldne nad vse vesela burka s petjem in godbo »Lumpacij-vagabund« kot ljudska predstava po globoko znižanih cenah, zvečer pa priljubljena zabavna opereta »Adieu Mimi« po znižanih cenah.

»Romeo in Julija« na marib. odru. Premijera divne Šekspirjeve ljubezenske drame »Romeo in Julija« bo v torek, 26. febr. v režiji g. Pregarca. Nastopi ves ansambel, naslovnih vlogi pa kreirata ed. Kraljeva in g. Rakuša.

Mišljenje strokovnjakov o Zeileisu

UNIVERZITETNI PROFESOR IZ HELSINGFORSA ZA ZEILEISA, MONAKOVSKI IN FRANCOOSKI ZDRAVNIK PROTI NJEMU.

Čudodelniku Valentinu Zeileisu smo na tem mestu že večkrat pisali. Večinoma smo objavljali vtise, ki jih dobi v Gallspachu lajk, ki se vrača potolažen, če že ne ozdravljen z gradu tega častitljivega zdravnika. Zato ne bo nezanimivo, če v naslednjem poslušamo tudi nekaj misli priznanih zdravnikov, čeprav inozemcev.

Univerzitetni profesor in fiziolog G. Wendt iz Helsingforsa se je sam prišel zdraviti k Zeileisu in je imel dovolj prilike študirati njegovo metodo zdravljenja. Meseca decembra je objavil v nekem monakovskem časopisu svoja opazovanja, iz katerih sledi, da zdaleka nimajo prav oni, ki že kar vnaprej odklanjajo Zeileisa in izključujejo vsako možnost uspeha njegovega lečenja. Wendt pravi, da obstoja Zeileisovo zdravljenje v glavnem v mnogostranski terapiji z žarki. Poskusi, ki jih je vršil Zeileis skozi dolga leta, so pokazali, da prav uspešno utrjuje odpornost človeškega telesa električni tok z napetostjo kakih 200.000 voltov in valovno dolžino od 15 do 40 metrov, kar daje frekvenco od 800.000 do dva in pol milijona treslajev v sekundi. To visokofrekvenčno obsevanje je združeno z radijskim obsevanjem, čemur sledi obsevanje z rentgenom in končno s helijem. Temeljna razlika Zeileisovega obsevanja od onega drugih lečnikov je v tem, da dopušča obsevanje z imenovanimi žarki v manjših količinah s krajšimi presanki, med tem ko smatrajo drugi zdravniki za primernejše močnejše obsevanje z daljšimi odmori. Kakor znano, se zdravijo bolniki v Gallspachu po trikrat na dan, a vsakokrat le po nekaj sekund z obsevanjem po eni vrsti žarkov. Profesor Wendt trdi, da je prav lahko mogoče, da dosega Zeileis resnične uspehe baš s takim obsevanjem in da se kritikovanje tega zdravljenja ne da odpraviti kar z običajno sodbo o sušestih. Ravno tako je treba resno vzeti Zeileisovo palčico s fluorescenčno kremenitno, s katero se ustavlja kraj bolezni. Razlaga o tem fenomenu je seveda danes še vrlo težka. Vendar je treba pomisliti na to, da se ta koži nad obolelim organom gotovo

pojavi drugačni znaki vpliva električne sile kakor pa na popolnoma zdravem delu telesa. Z vso odločnostjo povdarja prof. Wendt, da gre pri Zeileisovem zdravljenju za problem, ki ga je vzeti popolnoma resno in ki je vreden, da se čim prej popečajo z njim tudi najtemeljitejši znanstveniki.

Monakovski zdravnik dr. Wittman pravi v »Monakovskem medicinskem tedniku« o Valentinu Zeileisu med drugim naslednje: Ne da se tajiti, da si je pridobil Zeileis s svojim ogromnim izkuštvom gotovo spretnost v spoznavanju običajnih bolezni. Diagnoze z njegovo kremenasto palico pa je treba vzeti skeptično, ker so te ugotovitve docela lažiške. Dr. Wittman navaja slučaje svojih pacientov, katerim je dal Zeileis čisto napačne diagnoze. Zaman je baje iskal dr. Wittman med množičnimi bolniki iz Gallspacha takega slučaja, ki bi nudil zdravniku kaj presenetljivega. (Torej popolnoma nasprotno stališče napram onemu univ. prof. Wendtu.) Gotovo je dejstvo, pravi dr. Wittman, da so slepci spregledali, glušci zopet slišali in hromi shodili, toda pri vseh teh bolnikih brez izjeme je bolezen prav tako tajnstveno nastopila kakor je zginila, kar je najboljši dokaz, da je vzroka bolezni iskati le v nervoznosti. Pisec zaključuje, da je edini uspeh Zeileisovega zdravljenja v samopremagovanju psihičnega razpoloženja.

Podobno sodbo je napisal o Gallspachu tudi neki francoski zdravnik in pisatelj, ki pravi, da se čuti srečnega, da je mogel v Avstriji študirati iste psihološke pojave kakor svoječasno Zola v Lurdu. Kakega zdravljenja, sezajočega preko območja sugestije, pa ni opazil: »Ta Zeileis svira na dušah svojih bolnikov kakor virtuoz na goslih.« — Iz navedenega vidimo, da so si tudi znanstveniki in praktični zdravniki raznih evropskih narodnosti docela navzkriž gledali svoja prepričanja o Valentinu Zeileisu. Zato ni čuda, če kličejo avstrijski časopisi vedno pogosteje, naj vendar povedo poklicani krogi svoje objektivno mišljenje o vsej zadevi!

Anekdote

Znan risar živali je obiskal Lizabono za časa vladavine Emanuela, ki je bil bolj znan kot ljubimec Gaby Deslyjeve, kakor pa po svojih vladarskih zmoglostih. Kralj je sprejel slikarja v avdijenci in ga pozdravil:

»Kot velikega prijatelja živali me izredno veseli, da sem vas spoznal.«

Neka dama je vprašala Rousseaua, idejnega povzročitelja francoske revolucije za vsebino njegovega dela »Confessions.«

Pisatelj je dejal: »V knjigi je vse slabo, kar doslej ljudje niso vedeli o meni in vse dobro, česar jaz o njih nisem vedel.«

»Torej je knjiga zelo majhna.«

Feliks Holländer, dramaturg nemškega gledališča v Berlinu, je z neko damo srečal gledališkega vratarja in mu zažal:

»Dobro si pogledite mojo spremljevalko. Kadar mi bo hotela telefonirati, sem il vedno na razpolago.«

Karl Sternheim se je pogovarjal z nekim literatom, ki mu je bil zelo naklonjen. V gorečnosti in navdušenju za Sternheimove verze je literat dejal: »Za moj okus imamo doslej le dva pesnika, ki sta svetu imela sploh kaj razkriti: Shakespeare in vi, gospod Sternheim.«

Sternheim je bil presenečen:

»Kako? Jaz in Shakespeare? Čemu Shakespeare?«

Ko je Heinrich Heine potoval iz Pariza v Nemčijo, so mu na mejni skrben prebrskali prtljago.

»Kaj iščete vendar tako pozorno?« je vprašal carinika.

»Prepovedane knjige.«

»Čemu tega niste takoj povedali! Imam jih več s seboj.«

»Kje? Kje?«

Pesnik se je nasmehnil in s prstom pokazal na čelo:

»Tukaj.«

Slikar Forain je nekega večera no odhajal iz kluba. Na ulici ni bilo nobenega avtomobila. Končno privozi iz za vogala izvošček. V razmajan kolesej je bilo vpreženo staro kljuse, na kozlu pa je sedel častitljiv starček. Forain je okleval in se odločil:

»Hej! Izvošček!«

»Kam? Vaša milost?«

»Do prvega avtomobila.«

Ibsen je bil v svoji mladosti apotekarski pomočnik v majem norveškem mestecu. Nekega dne je prišel v lekarno kmet z dvema receptoma za ženo in za kravo, ki ju je mučil revmatizem. Ibsen je zmešal zdravili, jih izročil deželanu in ga opozoril:

»Pazite! To je za ženo, ono za kravo! Bodite previdni, da ne zamenjate, sicer se kravi lahko pripeti nesreča.«

Uoznik zmrznil med uožnjo

Na državni cesti, ki vodi iz okolice v Budimpešto so orožniki srečali vprego, ki je polagoma vozila v visokem snegu in silnem mrazu. Kljuse je s težavo vlekle nenatovorjen voz, dočim je voznik nepremično sedel na prednjem delu voza in držal vajeti. Ko so se orožniki približali na korak, so opazili, da je voznik zmrznil! Kljuse je vlekle zmrzlega gospodarja že nad dve uri, ne da bi sploh kdo slutil, da ga je objela bela smrt.

Zajamčen dobiček v igralnici

Monte Carlo ali pot do bogastva. Ideal mnogih revežev je, zadeti kjerkoli glavni dobiček. Bodisi v famozni razredni loteriji, pri »ratni šteti«, ali v špekulativni trgovini. Tudi v Monte Carlu so zastopniki naroda slovenskega že iskali svojo »srečo«, — ki bi bila kljub geslu »dolce far niente« — popolna in trajna.

Monte Carlo je pokopališče živih, pristan upajočih, zadnje zavetje obupajočih. Iz revščine se ustvarja tam bogastvo in narobe. Razni »špecialisti« so izumili na stotine načinov, kako zamore kdo v igralnici v par hipih — obogateti.

In vendar so posebni virtuoz pri zeleinji mizi iznašli sisteme, ki sicer ne jamčijo ogromnega bogastva, pač pa zagotavljajo ugodne dobitke. In zopet je po sredi neizogibna smola, ki obstoji v tem, da morajo igralci po teh srečonosnih sistemih stalno bivati v Monte Carlu in ne samo mimogrede pokukati v igralnico; kajti takim priložnostnim igralcem ti sistemi ne jamčijo — uspehov.

Igralec izbere eno od najpreprostejših iger, torej »rouge et noir« ali »pair — on pair«. Pri teh igrar je namreč verjetnost izgube in dobička povsem enaka tako za igralca, kakor za — banko; oba, igralec kakor banka sta si enakovredna nasprotnika. Ves sistem obstoji v tem, da stavi igralec vedno enako svoto, recimo 100 frankov; čim izgubi prvi vložek mora za dotični dan takoj prenehati z igranjem.

Pri tem načinu igranja so podane tri možnosti: 1. Igralec stavi pri prvi igri svojih 100 frankov na pr. na »rouge« — rdeče. Pride »noir« — črno. Izgubil je in nehati mora. 2. Prva igra izpade povoljno, tako da dobi za vložek povrnjeno dvojno svoto. Igralec ne sme v tem slučaju pustiti igre, temveč vzdigniti le svoj vložek t. j. 100 frankov in z drugimi 100 franki igrati dalje. Če drugič ga zapusti muhasta sreča. Čim izgubi, mora za dotični dan z igro prenehati. 3. So pa dnevi, da se zakotali krogla sreče no večkrat na dan za igralca ugodno. Recimo, da je staval »rouge« — rdeče in dobi serijo od petkrat »rouge«: na ta način je s stalnim vložkom po 100 frankov že dobil 500 frankov. V šestič zgubi in — če neha, je dobiček dotičnega dneva 400 frankov, ki so bolj kakor pečen golob na strehi.

Jasno se vidi, da so po tem sistemu šance igralca boljše kakor šance banke; kajti njegova zguba je striktno omejena in ne more presežati njegovega vložka, medtem, ko je njegov dobiček — vsaj teoretično — neomejen. Pri navadnih šancah v igri »rouge et noir« — dobi seveda igralec prve tedne le malenkosten, ali skromen dobiček.

Nastane vprašanje, čemu se večina igralcev ne poslužuje tega sistema? — Prvič zato ne, ker ta način igre ne jamči ogromnih dobičkov ali pridobitev bogastva v enem dnevu, drugič pa zato, ker manjka veliki večini degenerancev, ki iščejo svojo srečo v igralnih špiljah — želzne volje. O tem je tudi vodstvo igralnice prepričano in zato se ne čuti ničesar svoj omeženo.

Uprašanje alkohola pred 4000 leti

Nedaleč Kaira v Egiptu so našli prastare hirolifске beležke izvirajoče iz dobe 200 let pred Kristom. Takrat vladajoči faraon je bil hud pristaš abstinence ter je zapovedal, da se ima prepovedati prodajanje in uživanje vseh alkoholnih pijač. Ta novotarija je silno razburila stare Egipčane. Zdravniki so intervenirali, izjavljajoč kralju, da bo ljudstvo v bodoče še mnogo več pijančevalo, če radi nove prepovedi in da bo v življenju tudi tega ravno najslabše pijače. Faraon si ni znal pomagati iz zadrege; odločil se je vprašati za svet same bogove. Pri teozofski ceremoniji pa se je vrhovni svečenik tako nasrkal alkoholne pijače, da je faraon brez odpora dovolil uživanje alkoholnih pijač, češ da je treba brezobzirno podučiti svet ali bogov.

V preli

»Gospod Vrhulji ste mi dali tisoč dinarjev. Ali hočete tudi to tati?«
»Če mislite, gospod sodnik, da bi mi to kaj pomagalo, prav rad.«

Sport

Jubilejna smuška tekma ISSK Maribora

Zimsko-sportna sekcija ISSK »Maribor« razpisuje povodom 10. letnega obstoja kluba za dne 24. II. 1929 Jubilejno smuško tekmo v sledečih kategorijah:

I. senjorji nad 16 let stari: V tej kategoriji imajo pravico do starta vsi člani verificirani pri JZSS, ki so že tekmovali pri po savezu verificiranih tekmar. Dolžina proge 18 km.

II. juniorji nad 16 let stari: Pravico do starta imajo vsi pri JZSS verificirani člani, ki ne spadajo v kategorijo I. in ki se še niso plasirali v junjorskih tekmar. Dolžina proge 18 km.

III. Moški naraščaj od 10—16 leta starosti. Start dovoljen vsem prijavljenim. Dolžina proge 5 km.

IV. Dame verificirane pri JZSS. Dolžina proge 5 km.

V. Tekma za smučarje stare nad 34 let. Start je za vse prijavljene. Dolžina proge 5 km.

VI. Tekma malčkov izpod 10 let. Start je za vse prijavljene. Dolžina proge 1 km. Prijavnina za vse kategorije izven V. Din 10.—. Za V. Din 20.—. Start ob 13. poleg gostilne pri »Lovcu« nad tremi ribniki. Prijave v trgovini »Sport Roglič«, Grajski trg 1, do 23. II. 1929 do 18. Kasnejše prijave proti dvojni prijavnini na startu. Vsi tekmovalci in tekmovalke naj bodo navzoči pri žrebanju, ki se vrši ob 12. v gostilni pri »Lovcu«. Častna darila prejmejo vsi prvo plasirani v kategorijah I. do IV. in VI. Drugo in tretje plasirani prejmejo diplome. Klubov član, ki doseže na 15 km dolgi progi najboljši čas, prejme jubilejno darilo za klubsko prvenstvo l. 1929. Konkurenca v V. kategoriji se vrši za častni naslov prvaka starinov. Razglasitev rezultatov, razdelitev daril in diplom se vrši takoj po tekmi v gostilni pri »Lovcu«. Zvečer ob 20. družabni večer zimskih sportnikov in njih prijateljev v Grajski kleti.

SK Železnicar, težkoatletska sekcija.

Sledeči atleti se pozivajo, da se sigurno udeleže sestanka, ki bo v soboto dne 23. t. m. ob 20. v restavraciji Mariborski dvor: Pircher, Wreznik, Trnjar, Bedenek F., Bedenek A., Lobnik, Petek, Studenčnik, Terglavčnik, List in Fras. Vsi navedeni morajo prinesiti s seboj po 2 sliki za legitimacijo. Udeležba obvezna. — Načelnik.

Zimsko sportni odsek ISSK Maribora

ima drevi 21. t. m. ob 20. važen sestanek v kavarni »Jadran« radi jubilejne sankaske tekme. Člani žirije kakor tudi kontrolni organi naj se sestanka zanesljivo udeleže. — Načelnik.

Pred poletom.

Vkljub vsemu odgovarjanju se dve stari dami odločita za kratek polet z avijonom.

— Kaj ne, gospod pilot, da naju boste ravno tukaj zopet izkricali?!

— Kakopak! Gori še nisem nikogar pustil!

Vse zaman!

— Rad bi kupil zvonec za alarm proti vlomilcem!

— Saj ste ga vendar šele včeraj kupili!

— A, tega so mi nocoj ukradli!

Izgovor pri roki.

— Zakaj pa ne greste kidat sneg, če ste lačni, da si kaj prislužite, pravi gospa beraču.

— Milostiva, saj sem že poskusil, pa sem bil potem še bolj lačen!

Pač res!

— Živali mnogo prej zrastejo nego človek, razlaga učiteljica. Psiček n. pr. je komaj leto star, pa že skače in teče. Otrok z enim letom še dolgo ne more stopati!

— Prava umetnost, pripomne Miček, saj psiček ima tudi dvakrat toliko nog!

V ordinaciji.

»Povejte mi, gospod doktor, so-li naše ribe zdrave?«

»Se razume! Doslej mi še ni trebalo nobene zdraviti!«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 15

Takrat je slepec povsile glavo in dvojen potok solz se je vtilil iz njegovih slepih oči . . .

Roland se je bil zrušil v nezavest, ko je videl strašno grozodejstvo, storjeno nad njegovim očetom.

Foskari in možje njegovega spremstva so mirno počakali, da se je mlademu možu vrnilo čustvo; ničesar pa niso storili, da bi pospešili ta povrat v življenje.

Čakali so in molčali.

Sele čez dvajset dolgih minut je Roland odprl oči in zmeden pogledal okrog sebe.

»Roland Kandiano!« je zaklical Foskari.

Mladi mož se je začudeno ozrl, ne da bi odgovoril.

»Roland Kandiano, ali me slišite? . . .«

»Kdo me kliče? . . . Ali ste vi, moj oče? . . .«

»Roland Kandiano, imam vam sporočiti odločitev najvišjega tribunala, v kolikor se tiče vas . . . Poslušajte . . .«

»Glej, Leonora je tu,« je dejal mladi mož in se nasmešnil. »Vidite oče, njena lepota, in pred vsem čar njene neskončne milobe, ta me navdušuje.«

»Roland Kandiano!« je povzel veliki inkvizitor, »upor, ki ste ga izzvali s sokrivdo svojega očeta, je zadušen, hvala Bogu in naši odločnosti. Toda pravilno je, da se vas kaznuje, kakor je bil kaznovan dož, ki ni vršil svojih dolžnosti . . . Roland Kandiano, tribunaj vam vsled priprošnje plemenitega Altierija podarja življenje . . . Roland Kandiano, obsojeni ste v dosmrtno ječo! . . .«

Zdelo se je, kakor da Roland ni slišal teh besed. Igral se je s svojimi verigami, kakor začuden otrok.

»Odvedite ga!« je dejal Foskari.

»Ali naj mu pustimo verige?« je vprašal vrhovni ječar, ki je prisostvoval temu prizoru.

Foskari je pogledal Rolanda s pogledom brez usmiljenja.

»Ni treba,« je dejal kratko, »V katero celico naj ga zapremo?« je povzel ječar.

Foskari je nekoliko pomislil; nato je odgovoril: »Zaprte ga v številko 17.«

Možje, ki so stali okrog Foskarija, so bili železni ljudje s kameniti srci . . . toda vztrepotali so od groze . . .

Rolanda so odvezali. Eden izmed beričev ga je prijel za roko in ga vlekel s seboj. Ni se upiral; dal se je voditi, ne da bi črnil besedo.

Še le, ko sta prekoračila most, ko je došel berič v jetnišnico, privedši jetnika po treh nadstropjih obrabljenih stopnic, je pričel Roland drgetati in je dejal z rahlim, rahlim glasom:

»Mraz mi je . . . tako me zebe! . . .«

Ječar, ki mu je bilo srce že dolgo navajeno izlivov človeške bolesti, ni rekel niti besede, nego ga je tiral vse naprej.

Tema je bila čimdalje gostejša.

Smradljiv zrak je bil po teh mračnih hodnikih.

Toda zdelo se je, kakor da ga diha ječar z zadovoljstvom, in kakor da ne potrebuje luči. Kajti pljuča in oči se polagoma navadijo nesnage in teme, kakor se srce navadi brezbrizne trdosrčnosti.

Naposled je mož obstal in izpustil Rolandovo roko.

Nesrečnež je počakal nepremično, drhteč od nekakega ledenega mraza.

Zaslišal je škripanje železa ob železu; začutil je puh zraka, ki je bil še bolj vlažen, bolj smradljiv in bolj mrzel.

Zdelo se mu je, kakor da so ga porinili v nekaj črnega, in mahoma je začul udarec vrat, ki so se zaprla, odmevaje daleč na okoli . . .

Roland je bil zaprt v celici številka 17.

Bil je izbrisan iz knjige živih ljudi.

Njegova misel je bila otmelnela v polomu njegove sreče.

Bil je blazen. Bil je kakor mrtev . . . Samo trpljenje je trepetalo v njegovem srcu.

Celica številka 17 je bila precej prostorna. Tla so

sestojala iz širokih kamnitih plošč; stene so bile zidane iz ogromnih, gladkih kock, ki jih je pokrivala tenka plast solitra. Majhen pograd ob steni v ozadju je nudil jetniku priliko za spanje. Bil je istotako zidan iz gladkega kamna. Nasproti vrat, blizu stropa je bilo majhno okence z železno mrežo. V kotu je stal vrč z vodo. Na vrču je bil hleb kruha. Nekje se je slišalo enakomerno, zamolklo pljuskanje; bila je to voda kanala . . . Tema, popolna tema je vladala v tem prostoru; mraz je bil, in razen vode, ki je pljuskala ob zunanjo steno ječe, se ni slišalo ničesar . . . kvečjemu od časa do časa oddaljeni smrtni krik kakega nesrečnika.

Roland se je zatekel v kot svoje celice in je z razširjenimi očmi strmel v temo. Ničesar živega ni bilo več v njem. Niti ran na dlaneh in na rokah ni čutil. Samo vtis mučnega mraza je ostajal v tem telesu, ki je bilo živo vrženo v grobnico.

VIII.

Bandit.

Nagel prizor se je odigral na trgu Svetega Marka, ko se je Rolandova mati vrgla v najgostejši metež ljudstva. Ljudje so jo videli, kako je besna, z razmršenimi lasmi kazala na palačo ter kričala besede, ki jih nihče ni slišal, kajti krik ljudstva in pokanje arkebuz je bilo močnejše od njenega glasu!

Silvija je instinktivno tekla tja, kjer so najhujše kričali:

»Živel Roland Kandiano!«

Dvajsetorica razčepanih ljudi, črnih od prahu in znoja, se je tam polagoma umikala, boreča se z vojakli. Med njimi je zlasti divjal neki oriak, ki se je zdel njihov poveljnik.

Moški, ki se je plazil od skupine do skupine, se je približal velikanu, rekoč mu:

»Nehajmo, Skalabrino! Saj vidiš, da je vse pri kraju, in da beži ljudstvo na vseh straneh.«

Bandit se je ozrl s krvavim pogledom, in res je videl, da se premagani upor razkraplja. Moški so metali orožje od sebe, ženske pa so kričale od groze.

»Pa gospod Roland?« je vprašal s hripavim glasom.

Mali oglasi. Nakuži je v posredovalno in specialno naročeno obdelava: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zemlja, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Gostilničarji! pozor!

Vsled razprodaje zaloge prodam večjo količino pristnega dalmatinskega vina po 5 Din liter kakor tudi staro ljutomersko vino po ugodni ceni, samo proti takojšnjemu plačilu! Gjuro Valjak, Maribor, Čafova ul. 7. 360

Eno do dve mebl. sobe

z uporabo kuhinje oddam. Naslov pove uprava »Večernika«. 357

Oddam solnčno sobo

blizu parka s 1. marcem mlademu solidnemu gospodu. Naslov pove uprava lista. 356

Trgovskega pomočnika

sprejme specialna trgovina s kuhinjsko opremo A. Vicel, Maribor, Glavni trg 5. 358

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

2 kompletni spalnici,

kakor tudi drugo pohištvo iz trdega lesa v zelo dobrem stanju vsled selitve takoj na prodaj po zelo nizki ceni. — Naslov pove uprava lista. 350

Kovčeki za potovanje.

torbice iz usnja, listnice, denarnice, gamaše, nahrbtniki v veliki izbiri in po najnižji ceni pri Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 329

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emajliranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica JUSTIN GUSTIN ČIČ, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14, nasproti »Narodnega doma«. Zado- stuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom. 3519

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Otomane, matrace

itd. izdeluje in popravlja ter izvršuje sploh vsa tapetniška dela hitro in poceni A. Mandl, tapetnik, Gosposka ulica 36. 257

Gospodje ali gospodilčne

tudi dijakinje se sprejmejo na dobro hrano in stanovanje. Vprašati Tattenbachova ulica 16. III. nadstr. vrata 17.

Vilo

pri kadetnici prodam. Vprašati: Vicel, Glavni trg 5. 346

Konjsko opremo

od navadne do najfinejše, dežne ponjave za konje in vozove, v vsaki velikosti nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 330

Električne inštalacije

popravlja, svetilke, likalnike, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

Pisarniškega praktikanta

sprejemem. Pismene ponudbe na firmo Miloš Oset, Maribor. 255

Denarni zavod na deželi

sprejme korespondenta. Prosilci z bančno prakso imajo prednost. Ponudbe z curriculum vitae in referencami je nasloviti na oglasni oddelek Večernika po dšifro »Banka«. 256

Popravlja nogavice

izvršuje solidno in poceni pletarna L. Golob, Orožnova ulica 6. 169

Malo sobo

s posebnim vvhodom oddam takoj. — Vprašati: Cvetlična ulica 23 pritličje.

Mesar Rudolf Partlič

iz Zg. Dupleka, ki je imel svojo stojnico na Koroški cesti v Mariboru, naznanja svojim cenj, odjemalcem, da je po oblastni naredbi prestavljen z isto na

354 **Vojašniški trg, prva stojnica**

Trboveljski premog,

bukova drva, kakor drva v kolobarjih najceneje v novo otvorjeni trgovini z lesom in premogom, pri

Ivan Naveržnik, Aleksandrova c. 16. 128

Cesko posteljno perje in puh.

Posteljne odeje v veliki izbiri pri tvrdki

Fr. Majer, Maribor Glavni trg 9. 328

Zahtevajte povsod „Večernik“!

Globoko potrli javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nadvse ljubljeni sinček, brat in vnuk

Dimitrij Devan Lavrenčič

dijak III. razreda drž. realske

danes, ob 11. dopoldne, po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v 13. letu svoje dobe izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega srčka se bo vršil v petek, ob 16. uri, iz hiše žalosti v Slovenski ulici št. 13 na mestno pokopališče na Pobrežje.

Prosimo za tiho sožalje!

Maribor, 20. februarja 1929.

Zalujoči ostali.